

Halsbetændelse, viral og bakteriel, skarlagensfeber.

Årsag

Halsbetændelse kan skyldes både virus og bakterier. Virus halsbetændelse ses ofte som led i en forkølelsessygdom samt ved mononukleose, og ved bakteriel halsbetændelse er der oftest tale om streptokokker.

Forekomst

Forekommer hyppigst hos større børn og unge, men kan ses i alle aldersklasser og især i efterårs- og vintermånederne. De fleste tilfælde af halsbetændelse skyldes virus.

Smitteveje

Virus og bakterier som fremkalder halsbetændelse smitter fra person til person enten ved direkte eller indirekte kontakt eller ved dråbesmitte f.eks. nys og hoste. 2-5% af danskere er raske smittebærere af streptokokker.

Symptomer

Feber, synkebesvær, belægninger på mandlerne og påvirket almentilstand. Der er hævede og ømme lymfeknuder opadtil på siden af halsen. Ved bakteriel halsbetændelse er der almindeligvis kraftigere symptomer end ved virushalsbetændelse.

Skarlagensfeber

Nogle streptokokker laver et giftstof, som giver et karakteristisk småpletet udslæt og tilstanden kaldes for skarlagensfeber. Udslættet kommer et par dage efter halsbetændelsen, begynder på maven, breder sig derover til hele kroppen evt. hals, arme og ben, ansigtet kan være blussende og tungen rød. Huden virker ru og udslættet viser sig som knappenålsstore røde pletter, som oftest sidder så tæt, at huden får et ensartet skarlagensrødt udseende. Udslættet bleger af i løbet af en uge uden behandling. 1-2 uger efter udslættet er begyndt, kan huden skalle af på hænder og fødder. Man kan kun få skarlagensfeber én gang.

Behandling

Bakteriel halsbetændelse og skarlagensfeber behandles med penicillin.

Forholdsregler

Vis hensyn ved nys og hoste, benyt engangs lommetørklæde og vask hænder bagefter, nys evt. i albuen. Ved bakteriel halsbetændelse er det en god ide at koge tandbørsten efter start med penicillin.

Inkubationstid ved bakteriel halsbetændelse

1-3 døgn, smitter fra barnet er smittet til 2 døgn efter opstartet penicillinbehandling.

Børn kan modtages i institution 2 dage efter start med penicillin, såfremt barnet er symptomfri. Børn med virale halsbetændelser kan møde, når deres almentilstand tillader det.

Kilder:

Statens Serum Institut, www.ssi.dk

Sundhedsstyrelsen. Smitsomme Sygdomme hos Børn og Unge, 2011.

Den Kommunale Sundhedstjeneste 2011